

Færøerne faktisk har en veterinæraftale på det her område.

Jeg håber også, at hr. Hoydal er klar over, at det ikke skorter på en indsats fra dansk side for at prøve at få denne her aftale på plads, for så vidt angår Grønland. Det tror jeg vi alle har en fælles interesse i.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 3410

8) Til forsvarsministeren af:

Høgni Hoydal (TF):

»Kan ministeren oplyse, hvem der vil forsvare Færøerne i en krisesituation?«

Skriftlig begrundelse

De seneste år er det i flere rapporter blevet påpeget, at Færøerne i forsvarspolitisk sammenhæng er indgået som en meget vigtig brik i Danmarks internationale strategiske aftaler, og at Færøerne har haft meget stor strategisk betydning. Dette har givet Danmark international betydning og formentlig sparet Danmark for store militære udgifter. Men det er samtidig blevet påpeget, at Færøerne og det færøske folk selv har ligget forsvarsløse hen. I sin rapport »Færøerne under Den kolde Krig (1945-1991)« siger Bent Jensen således om dette:

»Danmark måtte under Den kolde Krig (...) forsøge at tilpasse sig de ændrede strategiske vilkår i Nordatlanten. Det faktiske forsvar af Færøerne (og Grønland) samt havområderne omkring disse øer blev imidlertid overladt til Storbritannien og især USA.« (s. 12).

Senere i samme rapport siger professoren: »Man kan undre sig over, at Danmark ikke afsatte militære ressourcer til forsvar af de militære anlæg, der blev betegnet som så vitale for den vestlige alliance. I virkeligheden lå Færøerne og anlæggene forsvarsløse hen.«

»Der kan konstateres en klar modsætning mellem de ansvarlige danske militære organer og de politisk ansvarlige. De militære myndigheder var meget optaget af Færøernes udsatte position og øernes manglende forsvarsberedskab. Men de politisk ansvarlige indtog en langt mere afslappet holdning, i hvert fald hvad angår vilje til at afsætte ressourcer til forsvar af Færøerne.« (s. 141).

I den siddende regerings eget forsvarspolitiske oplæg står det klart, at intet er ændret, og at Danmark ikke påtager sig nogen forsvarspolitiske opgaver på Færøerne. Derimod tyder alt på, at kabalen omkring placeringen af radarstationer og personel bygger på lokalpolitiske eller regionale politiske hensyn i Danmark. Ifølge dansk statsretlig opfattelse står Danmark med ansvaret for forsvars- og sikkerhedsspørgsmål på Færøerne. Med den begrundelse har Danmark konsekvent tilsidesat de talrige vedtagelser og beslutninger om sikkerhedsspørgsmål, som det færøske Lagting har vedtaget. Demokratiske set er den situation, det færøske folk befinder sig i forsvarspolitisk, helt uholdbar. Hvordan vi får demokrati på dette område er dog en anden og større diskussion. Spørgeren mener dog, at tiden nu må være kommet til, at den danske regering som et minimum be- eller afkræfter de forhold, som de sidste år er fremkommet om forsvaret af Færøerne, samt at regeringen redegør for, hvordan man agter at røgte ansvaret for Færøernes sikkerhed i den ændrede globale sikkerhedspolitiske situation.

Høgni Hoydal (TF):

Først vil jeg da benytte lejligheden til at ønske ministeren tillykke med nyudnævnelsen. Jeg havde jo ikke planlagt, at hans første spørgsmål her i Folketingssalen skulle være om Færøerne, men det er godt det samme.

Spørgsmålet handler jo om, at på Færøerne har vi det seneste år fået flere rapporter om Færøernes stilling i den kolde krig og Færøernes forsvarspolitiske stilling overhovedet, den seneste er udarbejdet af professor Bent Jensen.

De rapporter, der er udarbejdet, konkluderer samstemmende, at Færøerne sammen med Grønland har været brugt som en vigtig strategisk brik i Danmarks internationale aftaler, på trods af de protester, der har været fra det færøske Lagting.

Men samtidig påpeges det, at når det gælder selve forsvaret af Færøerne, så er det ikke det danske forsvar, der står for det, men det er, som Bent Jensen påpeger, Storbritannien og USA, der gør det.

Derfor håber jeg, at ministeren kan redegøre for, hvem der egentlig forsvarer Færøerne i en krisesituation.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Tak for spørgsmålet og tak for den pæne velkomsthilsen.